

Stand van zaken Wijk van de Toekomst

September 2024

Sinds 2020 loopt het project Wijk van de Toekomst. Er is al veel werk verzet en daar is de afgelopen jaren ook al veel over gecommuniceerd. Daarom geven we in dit bericht eerst de laatste stand van zaken. Voor degenen voor wie Wijk van de Toekomst nieuw is, of graag wil lezen wat de afgelopen jaren is gedaan, wordt eronder een korte samenvatting gegeven.

Laatste stand van zaken spoor 2

Onderzoek optimale waterkwaliteit in pilotgebied Pasgeld in Rijswijk

In Pasgeld, een nieuw te bouwen wijk in Rijswijk, zijn de leidende principes en het Convenant Klimaat adaptief Bouwen Zuid-Holland naast elkaar gelegd. Gekeken is aan welke leidende principes invulling wordt gegeven, hoe dat wordt gedaan en welke leidende principes onderbelicht zijn gebleven en kansen bieden. Momenteel (sinds juni '24) loopt er nog een onderzoek naar de waterkwaliteit in de nieuwe woonwijk van Pasgeld. Dit onderzoek is een verkenning van de risico's voor waterkwaliteitsproblemen in Pasgeld en we bepalen de ambitie voor de verbetering van de waterkwaliteit van Pasgeld. Ook wordt in beeld gebracht welke oplossingen nodig zijn voor welke ambitie en welke habitats/natuurtypes we willen en kunnen realiseren. Hierbij worden de ambities van andere thema's als veiligheid, klimaatadaptatie, recreatie, waterhuishouding ook meegenomen. Het doel is dat de uitkomsten van de studie ook bruikbaar zijn voor andere partners in de regio van Delfland. Aan het eind van dit jaar worden de resultaten verwacht en deze zullen beschikbaar zijn en gedeeld worden.

Afstudeeronderzoek Handboek watervriendelijke woonwijk in pilotgebied Fortunapark in Vlaardingen

Een andere pilotwijk was de wijk Fortunapark in Vlaardingen. Hier is gekeken hoe de leidende principes zich doorvertalen naar wat deze concreet kunnen betekenen in een wijk. Mede dankzij de inzet van een afstudeerstudent aan de TU Delft, is hier onderzoek gedaan hoe je een watervriendelijke woonwijk kan ontwikkelen. Dit handboek is terug te vinden op de site van het NAD: [Wijk van de Toekomst | Netwerk Waterketen Delfland](#)

In september '24 staat een werksessie gepland met betrokken stedenbouwkundigen en klimaatdeskundigen van het NAD. Met deze werksessie wil de projectgroep scherp krijgen waar nog behoefte aan is m.b.t. het ontwikkelen van een klimaatbestendige wijk van de toekomst. De uitkomsten van deze verdiepingsslag kunnen helpen bij 'bodem en water zijn sturend' in nieuwbouwprojecten. Ook biedt de verdiepingsslag inzicht in hoe een stedenbouwkundige met een herontwikkelingslocatie aan de slag kan gaan én hoe het handboek daarbij kan helpen.

Afronding Wijk van de toekomst

Zodra de meetresultaten van Pasgeld inzichtelijk zijn gemaakt, zal dit onderdeel ook zijn afgerond.

De werksessie in september met de stedenbouwkundigen is een laatste verdieping op de leidende principes en de vertaalslag naar de praktijk. Met deze eindresultaten zal in ieder geval dit onderdeel van wijk van de toekomst worden afgerond.

Een eventueel vervolg en/of verdiepingsslag zal vanuit andere expertises (klimaatadaptatie, ontwikkelaars) kunnen worden opgepakt.

Het project 2020 – 2024

Inleiding

Klimaatverandering zorgt voor langdurige perioden van droogte en hitte en voor extreme neerslag. In versteende steden is weinig ruimte om water te bergen en lopen temperaturen snel op. Kan het watersysteem bijdragen aan een leefbare en klimaatbestendige stad? En welke aanpassingen zijn daarvoor nodig? Dit soort vragen zorgden ervoor dat in 2020 de gemeenten, het hoogheemraadschap en het drinkwaterbedrijf, besloten hun handen ineen te slaan via het NAD. Het kon niet zo zijn dat iedere partij in dezelfde regio een antwoord probeert te vinden op deze vragen. Gezamenlijk gaan we hier sneller en verder komen dan ieder op zichzelf! Zo ontstond in 2020 het project Wijk van de Toekomst via het NAD.

In het project werken de 3 'waternetwerken' in Delfland samen aan een perspectief voor integrale wijkontwikkeling. Leden van het 'Netwerk Waterketen Delfland', de Samenwerkingsagenda 'Klimaatadaptatie' en het 'Netwerk Schoon en Gezond Water' schetsen een perspectief waarin ze verder kijken dan de huidige voorschriften en leidraden voor wijkontwikkeling. In dit perspectief komen waterkwaliteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en de circulaire waterketen bij elkaar. Partijen inspireren elkaar en komen tot een gezamenlijke basis om ook in de toekomst verder te werken aan een brede blauw-groene ontwikkeling van het bebouwd gebied in onze regio.

Doelstelling

Het doel van de wijk van de toekomst is een duurzaam ingerichte wijk te ontwikkelen, waarbij water als leidend inrichtingsprincipe wordt gebruikt.

Beoogde resultaten

Door water als leidend principe te gebruiken hoopt het project de volgende resultaten te bereiken:

1. Drinkwaterbesparing door reduce, reuse en recyclen van grijs- en regenwater voor laagwaardig gebruik in en om huis.
2. Circulariteit (hergebruik grijs water/ regen water vasthouden in je wijk - gietwater)
3. Vermindering van afvalwater (o.a. als gevolg van drinkwaterbesparing)
4. Verbeterde samenstelling en scheiding van de afvalwaterstroom
5. Bijdragen aan de energietransitie; energie en grondstoffen terugwinning uit water
6. Klimaat adaptieve oplossingen, met als leidend principe "Bouw Adaptief" van provincie Zuid-Holland
7. Bijdragen aan de mobiliteitstransitie

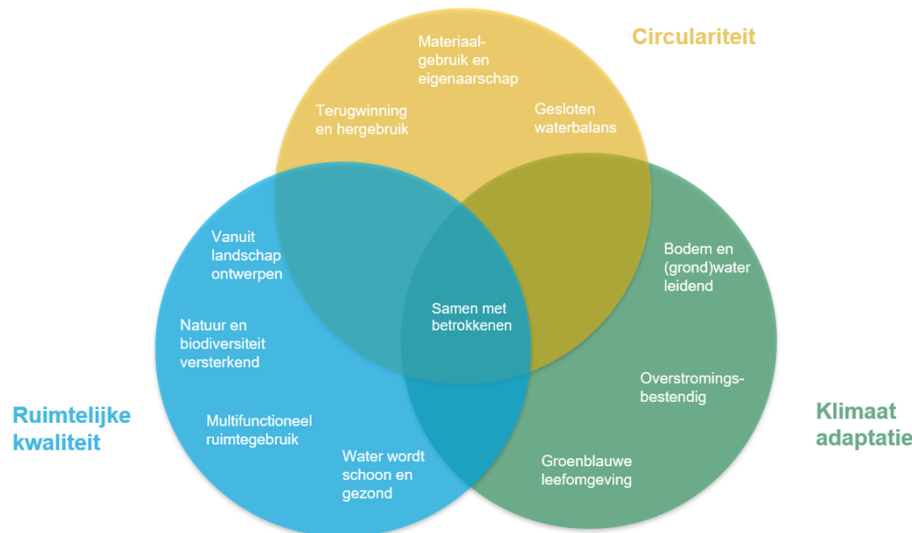

Wens: eisen te stellen aan projectontwikkelaars en gemeenten om een nieuwbouwplan waterbestendig te maken binnen Delfland. Bv infiltreren. Vergunningverleners/stedenbouwkundigen.

Aanpak van drie sporen

Om integrale wijkontwikkeling te bereiken, heeft de projectgroep aan drie sporen gewerkt:

1. Vaststellen van 10 leidende principes voor een Wijk van de Toekomst als basis voor toekomstige ontwikkelingen, inclusief voorbeelden. Zie hier: [WvdT leidende principes](#)

2. Ontwikkelen van een voorbeeld-visie op de Wijk van de Toekomst met de leidende principes als uitgangspunt. De nieuwbouwwijk Pasgeld in gemeente Rijswijk dienst als inspirerende casus met het accent op waterkwaliteit voor overige ontwikkelingen in onze regio. Fortunapark in Vlaardingen is in een afstudeeropdracht uitgewerkt met het accent op hoe je de leidende principes doorvertaalt naar een watervriendelijke wijk.
3. Het inzicht en overzicht krijgen van maatregelen die nu al worden genomen om bestaand bebouwd gebied klimaat-adaptief en water-robust te maken. Dit overzicht wordt gebruikt om leidende principes en de voorbeeld-visie te verrijken met concrete voorbeelden en ervaringen uit de huidige praktijk. Op basis van deskresearch en interviews is er een overzicht met:
  - klimaat adaptieve maatregelen die worden toegepast in bestaande wijken en
  - verschillende pilots en platforms die zich met klimaat adaptieve maatregelen bezighouden.

Met dit overzicht zijn de leidende principes verrijkt met voorbeelden. Op de reeks van [Webinar 'Effectiviteit van klimaatmaatregelen'](#) zijn een aantal van deze voorbeelden uitgelicht en besproken. Per maatregel is een projectblad gemaakt.